

Sammelband von Dina

U. g. 1975

POSITIONES
LEGALES

DISPUTATIONIS XIII.

DE LEGATIS,
EORUNDÉMOVE ADEM-
PTIONE, TRANSLATIONE,
ET LEGE FALCIDIA,

*Ex tit. 20. 21. & 22. lib. 2. Inst. Imp. &
Concordantibus Iuris ff. & Codic. texti-
bus depromta;*

Q V A S,

IEHOVA adiuvante fortunanteq;

P R A E S I D E

Nobilissimo, Consultiss. atq; Ampliss. Viro

DN. ARNOLDO DE REYGER

L. V. D. ET IN INCLYTA SALANA

Academia publico Pandectarum

Professore

*Discutiendas, & pro virili defendendas
proponit*

IOANNES POPPIVS VINARIENSIS

Tyrigeta,

Ad Diem VII. Decembr.

Hora locoq; consuetis.

*Omne artificium exercitijs indies incrementum re-
cipit. l. legatis 65. ff. ornatricibus ff. de leg. 3.*

I E N Æ Tyrigetarum,

Ex Typographico Tobie Steinmanni.

Anno M. D. XCIV.

MAGNIFICA VIRTUTE, AM-
PLISSIMIS, SOLIDA DOCTRINA, ET AVTO-
ritate Clarissimis atq; Consultis,
Viris, DN.

MARCO GERSTENBERG.
Dn. in Trackendorff & Schwerstett.
I. C. Celeberrimo, & Illustrissimorum
Principum ac Ducum Saxonie &c. Can-
cellario fidelissimo,
NEC NON

Clarissimo ac Consultis. Viro DN. ELIÆ
FORSTERO J. V. D. ITIDEM Illu-
strissimorum Principum Saxonie Consiliario
vigilantissimo.

Dominis & patronis suis debita animi
observantia colendis.

Hasce de Legatis suas primitias, lubens,
merito, reverenter, & submissè legat,
offert, & dedicat

Joann. Poppius. Resp.

D E L E G A T I S.
Continuatio.

Haecenus de Testamentis & hæredib. instituen-
dis, superest ut nunc de legatis disputemus.
In princ. Inst. h. t. §. fin. §. per quas personas nobis acquir.

T H E S I S I.

ST autem legatum donatio qua-
dam à defuncto relicta.

*Theoph. hic. §. 1. Inst. h. t. l. 36. de leg. 2.
Vlp. in fragm. h. t. l. legatum 116. de leg. 1. arg.
l. 1. de donat. Don 8 com. 2. Vas. l. 2. nu. 4. Diss.
Cuiac. par. eod. Vult. 1. Jurisp. 76. n. 3:
2.*

Olim genera legatorum quatuor erant *a*, sed ho-
diè verborum solemnitate sublata, una omnibus at-
tributa natura est *b*: & per omnia fidei commissa sin-
gularia legatis sunt exæquata *c*.

*2 §. 2. Inst. h. t. Paul. recept. sent. lib. 3. Vlp. in fragm. h. t. Caius
lib. 2. tit. 4. Duar. 2. disp. cap. 9. b Constantini, Constantij, & Con-
stantis l. in legatis 21. C. h. t. c. Borch. Inst. §. sed olim vers. vt om.
h. t. l. 1. & 2. c Communia de legatis l. 21. C. de lega-
tis. Corras. lib. 5. Misc. C. 17. Cuiac. obs. lib. 8. c. 4. Revad. var. lect. lib. 3.
cap. 4. Duar. ibi Zas n. 15. Diss. Cuiac. 8. obser. 4.*

3.

Legare possunt omnes, cum quib. testamenti fa-
ctio est *a*: & his etiam legari potest *b*.

*a Vvesenb. in par. h. t. num. 3. l. 2. d. leg. 1. & ibi Duar. l. 1. de
leg. 3. Vlp. in frag. tit. 25. §. 3. Diss. Accurs. in l. 1. per l. 11. de test. mil.
l. 9 l. 1. Codic. b Donell. 8. com. 6. Cuiac. 7. obs. 30. Diss. Vasq. de succ.
resol. §. 2. n. 22.*

A 2 Imò

4.

Imò hodiè incertis quoq; personis a, ut posthumo alieno potest legari b.

a *§. incertis v. 25. vers. incertis autem ubi Mynsing. l. h. t. fac. §. ult. l. de Oblig. quæ ex q. Contract. nasc. Treut. disp. 13. v. o. um. vlt. th. 2.*
b *§. posthumo quoq; 26. l. h. t. fac. l. Gallus §. ille Casus ff. de lib. & post. Don. in l. 5. de reb. dubijs.*

5.

Sed hæredi à semetipso, & pro qua parte heres est legari non potest: quemadmodum nec servo hæredis aliter, quam sub conditione, si quo tempore dies legati cedit, in potestate heredis non sit.

§. An servo 32. cum seq. l. h. t. l. 82. ff. de cond. Et. & demonstr. l. 31. de hæred. inst. Cuiac. obs lib. 4. cap. 4.

6.

Error quoq; testatoris in nomine, cognomine & agnomine ipsius legatarij a: ut & falsa demonstratio, non vitiat legatum, modo alioquin constet de persona b, cui aliquid relinquere voluit: ut nec falsa causa legato adiecta c.

a *§. si quidem 29. l. h. t. Borch, hic Myns. d. §. l. h. t. b l. 3. C. de testamentis l. falsa 33. & seq. ff. de cond. & demonstr. §. longe magis 31. l. h. t. c l. demonstratio 17. §. quod autem ff. de cond. & demonstr. l. librorum §. quod tamen de leg. 3. d. §. si quidem l. h. t.*

7.

Legari autem possunt res omnes, quæ commercijs hominum exemptæ non sunt a: sive corporales: sive incorporales b: sive testatoris propriæ c; sive etiam alienæ sint.

a *Quia ea quæ in com. hominum non sunt legari furiosi est. l. Idem Iulianus §. constat de leg. 1. §. 1. §. de inutil. stip. l. inter stipulantem. §. sacram. de verb. obl. b §. Tam a. Inst. h. t. c §. non solum l. h. t. l. 39. in fin. l. 104. ff. eod. l. 67. §. si rem tuam 8. de leg. 2. l. 10. C. eod. & ibi Hottom. Mynsing. Borch. l. h. t.*

Sires

8.

Si res alienæ (quas testator scierit tales esse a:) sint legatæ: cogitur hæres eas redimere & præstare, vel si eas non potest redimere, æstimationem earum dare c.

a §. 6. l. h. t. in fin. b §. non solum. §. sed etsi l. h. t. c l. 12. de leg. 2. l. 14. §. fin. l. 30. §. fin. de leg. 3. l. 5. C. eodem.

9.

Et quæ de aliena re dicuntur, eadem distinctione locum quoq; habent in propria, quam testator pro debito alteri legavit, ut cum onere, vel sine onere, accepti debiti ad legatarium transeat.

l. prædla obligata C. de fideicom. l. si res obligata de leg. 1. Borch. hic. Schilb. §. non solum inst. h. t.

10.

Idem iuris est in re pignoratâ sciente testatore legatâ: nam & hanc hæres luere cogitur.

§. sed etsi 5. l. h. t. l. si res obligata 57. de leg. 1. l. licet 15. de dot. prælegat.

11.

Sed si rei alienæ legatæ vivo adhuc testatore legatarius cum onere factus sit dominus, tenetur ei hæres, ad restitutionem pretij a: Sin v. cum lucro, nihil ab herede accipit, quia nemo eandem rem bis lucrari & possidere potest b.

a §. si res 6. inst. h. t. l. 66. Mævius §. duarum. ff. de leg. 2. b l. 83. nec stipulantem §. si rem ff. de verb. oblig.

12.

Eæ quoq; res, quæ in rerum natura non sunt, si modo futuræ sunt, rectè legantur.

§. Ea quoq; 7. inst. h. t. l. quod in rerum 24. in princ. ff. de leg. 1.

13.

Nec non duobus vel pluribus eadem res, sive

A 3

coniun-

coniunctim, disiunctimvè in eodem testamento lega-
ri potest *a*. Et eo casu cum omnes vel ambo ad lega-
tum perveniant, illudq; petant, scinditur inter eos le-
gatum *c*. Deficiente verò uno, & vel voluntate, quia
sprevit legatum, alijs ea accrescit portio ex tacita tes-
tatoris voluntate *c*.

a §. si eadem 8. Inst. h. t. l. duobus 85. de leg. 1. Vulgo Dd. in l. 89.
de leg. 3. Duar. lib. 1. com. 10. Diff. Accurs. in l. pen. de usuf. accresc.
Cuiac. 15. obs. 4. & 24. obs. 34. Hottom. hic t. 8. Duar. lib. 1. c. 6. b
Borch. hic & Mynsi. d. §. Inst. h. t. c. l. 1. de leg. 3. §. ubi legata l. 33. de
leg. 1. l. 8. cod. 3. l. 89. & ib. Bart. de leg. 3. l. 142. de verb. sig.

14.

Proprias verò legatarij res à testatore purè lega-
ri non posse manifesti iuris est *a*, quod etiam ante
Iust. à multis Iuris responsum fuit *b*. Quod enim se-
mel proprium alicuius est, amplius eius fieri nequit *c*.

a §. Sed si rem 10. l. h. t. l. proprias C. de leg. 1. 39. §. 2. ff. cod. 3.
& Communiter Dd. hic. b l. 38. cum quis decedens de leg. 1. l. 1. Marcius
66. §. fundo de leg. 2. l. 39. apud Iul. §. si Tit. us de leg. 2. c. l. si rem
meam de verb. Ob. l. non ut ex plurib. ubi gloss. de R. iuris.

15.

Sed testatore rem propriam q. alienam legante
utile quoq; est legatum *a*, cum plus valet quod in
veritate est, quam quod in opinione.

a l. 67. §. si rem tuam 8. de leg. 2. §. si quis rem 11. Inst. h. t. b
l. is qui putat 15. ff. de equi. hered. d. §. si quis 1 h. t. l. cum quid §. fin. &
item apud §. interdum §. is qui ff. quibus modis usuf. amittitur.

16.

Contra verò, si testator rem alienam legavit
q. suam, legatum est inutile *a*, nisi proximæ perso-
næ reliquerit: hoc enim casu ignorantia testatoris
non vitiat legatum.

a §. Quod

a § Quod a 4. l. h. t. l. cum alienam C. h. t. l. Quintus § si. de auro
e argento legato. l. pradia obligata C. de fid. com.

17.

Relictum itaque rei alienæ legatum, proximis
personis veluti uxori aliæve tali personæ, quæ sit intra
gradum quartum valet a, etiamsi testator rem alic-
nam esse non ignoraverit b.

a d l. cum alienam C. h. t. VVesenb. §. non solum. b l. 37. ff. de
don. inter vir. e vxor. l. in lege, de V. S. l. cum intestamento ff. eod. l. hoc
legatum de leg. 3. l. item legato d. leg. 3. l. verius ff. de prob.

18.

Et licet legatarius rem legatam vivo testatore a-
lienaverit, dominiumq, à se in alium transtulerit a,
tamen eo casu ne quidem huiusmodi rei legatum
subsistere posse putamus ex Regula Catoniana b.

a § Sed si rem 10. Inst. h. t. Borch. hic. l. 41. §. 1. de leg. 1. b l.
quod ab initio de R. I. l. qui a quolibet de contrah. nupt. l. 5. de aut. tut. l.
pen. de R. I.

19.

Quippe hoc casu nec æstimationem quidem de-
beri statuimus a. Quoties n, ex legato non debetur
res, toties nec eius æstimatio deberi potest b.

§. Sed si rem 10. in fin. l. h. t. l. proprias. C. h. t. b d. §. sed si §.
non solum. 4. l. h. t. e ib. VVesenb.

20.

Non inutile videtur legatum, cum testator de-
bitori suo legat, quod debitor ipsi debet a, licet
domini debitores eorum sint quæ debent. b.

a § si quis debitori 13. l. h. t. l. de liberat. legata l. 3. in princ. d.
e. b d. l. 1. e Borch. hic. Mynsing. § si quis Inst. h. t.

Sed

21.

Sed non contra utile est legatum a; si debitor creditori suo quod debet legaverit, si non plus sit in legato, quam in debito b.

a §. Ex contrario 14. Inst. h. t. Mynsing. hic. & Schilb. d. §. Inst. h. t. d. l. legavi §. ult. de liber. legat. l. fin. a. de leg. 1.

22.

Simili etiam modo maritus uxori suæ dotem utiliter legare potest a, quoniam plus est in legato, quam in actione de dote.

a §. sed si uxori 15. Mynsing. Borch. Inst. h. t. b. l. 1. de dote preleg. l. vnic. §. fin. Sciend. ff. de Rei uxori. actione.

23.

Ancillas verò cum natis legatis, etiam si ancillæ mortuæ fuerint, partus legato cedunt.

l. si ancilla 26. cum ll. seqq. ff. de leg. 1. l. 3. de pecul. leg. §. si quis ancillas 17. Inst. h. t. l. 3. & l. 4. ff. de pen. legat.

24.

Idem iuris est si fundus instructus vel cum instrumento legatus fuerit a. Nam fundo alienato, & instrumenti legatum extinguitur b.

a §. si quis ancillas 17. Inst. h. t. l. cum princip. l. nihil dolo de R. I. b. l. si cui 5. de Instruct. vel instrum. leg.

25.

Item si grex legatus sit, sive detrimentum, sive decrementum, sive augmentum in grege extiterit legatarium concernit a, idem quoq; in peculio legato obtinet b.

a d. §. 17. v. idem est. cum seq. l. h. t. l. 1. & l. deniq; §. ult. ff. de pec. legat. b. fac. l. 5. l. si cui fundum. ff. de fund. instr. leg. §. si peculium Inst. h. t.

26.

Regulariter legata, electio penes ipsum legatarium est, nisi aliud testator expresserit.

l. 2. de

l. 2. de opt. leg. §. si generaliter 22. Inst. h. t. l. legato 87. de legat.
l. 1. 23. de leg. 2. l. 71. l. 108. §. 2. de leg. 1. d. l. 2. de opt. leg. l. 20. §.
34. in fin. de leg. 1. §. Optionis Inst. h. t.

26.

Seorsim quoq, alicui legari potest, ut ipse habeat
ius eligendi, & hoc legatum vocatur legatum opti-
onis.

tot. tit. de opt. leg. l. 2. ff. d. t.

27.

Verum si legatum sine hæredis facto perierit a
hæres à legati præstatione liberatur, & legatario de-
cedit, cum legatarius sit dominus b.

a §. si res legata Inst. 16. h. t. l. 26. §. 1. de leg. 1. aliud est in cor-
pore incerto. l. quod te. Si cert. pet. l. 36. in fin. de leg. 1. b l. 23. §. l. 91.
de verb. oblig. de §. si res Borch. h. t. ea n. quæ legata sunt recta via ab
eo qui legavit ad eum cui legata sunt transeunt. l. si à Titio 72. de Rei
vind. l. 2. ff. de pig. act.

28.

Potest autem legatum & pure & sub conditione
relinqui; ex certo die & in certum diem.

Vvesenb. in par. in 8. de leg. 1.

29.

Nec refert hodiè an post, vel ante heredum insti-
tutionem legata relinquuntur.

l. 24. C. de test. §. ante Inst. h. t.

30.

Cæterum poenæ nomine inutiliter olim legaba-
tur, & adimebatur & transferebatur. At hodiè ge-
neraliter licet, si poenæ nomine legata sint relicta,
sive adempta sive in alium translata a, modo non sint
impossibilia, vel ll. interdicta b.

§. poenæ quoq, vlt. l. h. t. l. i de his quæ poen. l. si mihi §. 1. ff. de
leg. 1. b §. impossibilis §. de hæred. Inst. l. obtinuit de cond. & demonst.

31.

Proq; legatis consequendis variæ à Iust. Imp.

B

conce-

conceduntur actiones *a*: nam tam rei vindicatio,
quam actio hypothecaria *b*, & personalis, ex q. con-
tractu hæredis cum legatario inito descendens com-
petit *c*.

a §. Nostra *a*. Inst. h. t. l. 1. §. 2. C. com. de leg. l. 76. §. 1. de leg.
2. *b* d. §. Nostra *a*. & ibi Vvesenb. l. filiasfam. de test. & ibi Cuiac. lib.
2. C. com. de leg. c. d. 5. Inst. d. l. 1. §. 2. C. cond. leg.

32.

Et quoniam ultima testatoris voluntas semper
ambulatoria esse debet, usq; ad supremum vitæ exis-
tum *a*: ideo & permittitur superiorem voluntatem
corrigere, commutare, rescindere: Proinde legata a-
dimi possunt *b*, vel in eodem testamento vel in alio,
vel in Codicillis testamento confirmatis sive expressè
verbis contrarijs, sive tacite ob capitales inimicitias,
sive in totum, sive pro parte.

a l. 4. de adim. leg. Mynsing. in pr. h. t. *b* §. 1. Inst. h. t. l. 1. §. 2. &
3. de ademp. leg. l. 17. de leg. l. si quis §. 1. de vulg. & popul. subst. l. 28.
de leg. 3.

33.

Porro sicut adimi: ita & transferri legatum po-
terit *a*, quod tamen & alijs quatuor contingit modis:
Aut enim à persona in personam transfertur: aut ab
eo, qui dare iussus est, transfert ut alius det: aut cum
res pro re datur: aut quod purè datum est transfer-
tur sub conditione *b*.

a l. sicut adimi. de adimend. leg. Mynsing. §. transferri Inst. h. t. §.
fin. Inst. h. t. *b* l. 6. de adim. leg. Borch. Schilb. hic.

34.

Præterea delibari minuiq; legata per L. Falc. possunt.
Hæc enim novissimè in favorem heredum,
modum finemq; Legatorum imposuit: Ita ut scriptis
heredib. extraneis *a* relicta quarta non plus doctran-
te legatis absumere liceat *b*

a Secus

a §. *Secus liberis* Inst. Cuiac. in Novell. 18. *b* Inst. b. t. l. 2 ff.
b. t.

35.

Neq; tantum locum hæc lex habet, si unus, ve-
rum si & plures hæredes instituti sunt *a*. In singulis
enim hæredibus Legis Falcidæ ratio ponenda est *b*.

a §. 1. Inst. b. t. l. 77. in sing. ff. b. t. *b* d. l. 77. Mynsi. h. c. l. is qui
de vulg. subst.

36.

Hæres autem magno incommodo aut detrimen-
to hæreditati illato hæreditatem adire cogi potest.
Liberum enim arbitrium non adire hæreditatem,
pacisci tamen cum legatarijs de certa portione præ-
standa necessum habet.

d. §. *Quantitas in fin.* l. in quantitate h. t. Borch. Inst. b. t.

37.

Quantitas a. patrimonij ad quam ratio L. Falc.
redigitur mortis tempore spectanda est *a*. Et sicut
augmentum rerum hæreditariarum, ante aditam hæ-
reditatem non potest prodesse legatarijs: Ita & di-
minutio earum eis non nocet.

a §. *Quantitas a.* Inst. b. t. l. in quantitate ff. b. t. l. cum quis § 1. d. t.
Papinianus l. eo tempore §. si creditor de peculio b l. omnis hereditas
de R. I. l. Hæres quoq; de acquir. hered.

38.

Et in subducenda L. Falcidæ ratione primo
æ alienum, id est, quod testator alijs debet subtrahi-
tur *a*. Item quod iu funus impensum est, subtrahen-
dum erit *b*. Nec non precia servorum manumisso-
rum deducuntur *c*.

a Cum *a*. Inst. b. t. l. in imponenda C. eod. *b* d. §. cum *a*. l. at si
quis l. sunt personæ de Relig. & sumpt. fun. *c* d. §. cum *a*. l. 1. sed qui
domini C. de lat. libert. tollend. l. etsi non secus. eodem.

B 2 Et ita

39.
Et ita deductionibus factis id quod in hereditate
superest inter legatarios, pro quantitate legatorum,
distribuendum est.

d. §. cum a. in fin. h. t. d. l. in quantitate ff. h. t.

40.
Coronidis loco sit, quod non solum ab hære-
de instituto eiusq; successore Falcidia detrahitur: sed
etiam hæredi venienti ab intestato hoc conceditur.

Vvesenb. in par n. 6. h. t.

C O R O L L A R I A.

1.

Legatarijs verbis tantum coniunctis utrum accre-
scat, valde controversum est. Nos negantium
sententiæ tanquam veriori subscribimus.

2. Vtrum legatum rei alienæ, quàm testator suam
putabat favore piæ causæ valeat? Et valere putamus.

*Arg. l. 10. C. h. t. l. sunt 43. ff. de Relig. & sumpt. fun. l. sancimus 18.
C. de SS. Eccles. l. quidam 25. §. si quis ff. ad Trebell. l. Paulus 39. ff. de
fideicommiss. libert.*

3. Feudum hæreditarium prælegari posse, anti-
quum non item cum And. Gail, statuimus.

lib. 2. obs. 154. num. 13.

4. Falcidiam testator secundum ius Dig. & Cod.
prohibere non potest: secus est de iure novissimo.

*l. Quod bonis §. 1. l. pater filiam. l. seius ff. ad l. Falcid. Novel. 1.
vid. Borch.*

5. An etiam legatarijs & fideicommissarijs com-
petat beneficium Legis Falcidiæ? Negat Vlpianus
1 C. Affirmat Mæcianus.

*In l. Lex Falcidia §. 1. ff. ad leg. Falcid. in l. pænalis §. si Titio 48.
ff. eod.*

F I N I S.

99 A 6904

ULB Halle 3
004 976 38X

TA 30L

PAVI

POSITIONES

LEGALES

DISPUTATIONIS XIII.

DE LEGATIS,
EORUNDÉMOVE ADEM-
PTIONE, TRANSLATIONE,
ET LEGE FALCIDIA,

Ex tit. 20. 21. & 22. lib. 2. Inst. Imp. &

*Concordantibus Iuris ff. & Codic. texti-
bus deprompta;*

Q V A S,

IEHOVA adiuuante fortunanteq;

P R A E S I D E

Nobilissimo, Consulto, atq; Ampli. Viro

DN. ARNOLDO DE REYGER

I. V. D. ET IN INCLYTA SALANA

Academia publico Pandectarum

Professore

*Discutiendas, & pro virili defendendas
proponit*

IOANNES POPPIVS VINARIENSIS

Tyrigeta,

Ad Diem VII. Decembr.

Hora locoq; consuetis.

*Omne artificium exercitijs indies incrementum re-
cipit. l. legatis 65. ff. ornatricibus ff. de leg. 3.*

I E N A Tyrigetarum,

Ex Typographico Tobiae Steinmanni

Anno M. D. XCIV.

